

Stopili smo v zadnje leto petletke. Storjeno pregledujemo in ocenjujemo, da bodo naši uspehi v prihodnosti, na podlagi ugotovitev dobrih in slabih strani dosedanjega dela, še boljši in večji: da se ne bo zgodilo, da bi katero od storjenih napak ponovili ali pa ostali pri t. j. doseženi obliki dela, temveč, da bomo iz dobrih oblik dela vedeli najti še boljše, a slabe izločili. Naše dosedanje oblike dela so docela nove po svoji vsebini in to nam zatrjuje, da smo v prehodu v socializem že daleč — torej si ne bomo belili glave s tem v dolgih diskusijah. Dejstvo je neizpodbitno: zbudili smo aktivnost v širokih množicah, dosegli smo revolucionarno preobrazbo, toda s tem se ne zadovoljujemo, kajti še vedno nismo izločili iz našega življenja prav vsega, kar je karakteriziralo stara in ocenjeno in na prepad obsojeno življenje.

Pregledmo številne našega lokalnega časopisa in spoznali bomo, da je mnogo prišlo v gibanje, usmerjenemu k graditvi socializma, da pa je doživel prav takšno razvojni pot, kot sleherni delovni kolektiv. Brez dvoma je bilo v začetku mnogo nejasnosti in vprašanj, kako usmeriti delo, da bo časopis prvi ljudski, vzgojen in da bo v pravem pomenu mobilizator na vseh področjih ustvarjanja. Popolnoma jasno je da ljudje različne izobrazbe in različnih področij dela, katerim častni-kerstvo nikdar ni bil poklic, niso mogli najti kar nasenkrat najboljših oblik dela. Ker pa jih vsakdanje delo čvrsto povezuje s življenjem, so polagoma prišli tudi do pravih zaključkov, na podlagi teh pa so postopoma tudi izboljšavali delo urednosti in mu dali takšno vsebino, kakršno zahteva socialistični časopis.

Včasih je naš časopis samo poročal dogodke v taknem zaporedju, kot so se vrstili. Murskiteri dogodke pa je tudi sprejel. Moramo priznati, da se murskiteri problema tudi ni lotil, kajti bistvo dogajanja v nekaterih podjetjih, ustanovah, pa tudi v kateri tovarni in zadrugi in obmurskih krajih mu je ostalo prikrito. Zato se je dogajalo, da je podajal dogodke tako, kakor jih vidi vsak povprečen opazovalec. Neizpodbitno drži trditve, da je bilo tako tudi zato, ker je ljudem, vključenim v urednost, manjkalo tudi izkušenj. Toda še nekaj važnejšega je vzrok temu: mnega številnih vodilnih ljudi tovarn, podjetij in različnih ustanov so vsebovali in ponekod še vsebujejo stare misli, da je notranja organizacija stvar zase, da je področje, o katerem javnost nima kaj razpravljati.

Jasno je torej, da v primeru, če je jedro dogajanja v podjetju, tovarni, zadrugi ali katerikoli ustanovi skrito, ne more ostati vsebina, koristila ostalim kolektivom, vsaj v večji meri ne. Na takšen način je težko zadovoljiti nalogo: gospodarstvo prevzajati ljudstvo! Samo takrat, če prodremo v jedro notranje organizacije, če spoznamo vse oblike dela, katere nastajajo z ozirom na različne okolnosti v različnih krajih, različno lahko dosežemo nalogo. Še bolj škodljivo je lahko to skirvanje! V samem podjetju in zadrugi in ustanovi lahko vsužja pri ljudeh prepričanje, da za njih ne sme biti važna organizacija, da so zato samo tisti maloštevilni v upravi, katerim se ne morejo poriditi v glavi vse raznolike oblike, do katerih vodi vsakega posameznika vsakdanje delo. Tako je v neki meri v tovarni perila. Vzemimo samo primer iz zadnjega tekmovanja. Medtem ko delavke dosegajo važne uspehe, ko se dogaja v podjetju nekaj novega, so v pisarni ljudje odmaknjeni od vsega tega, kot da živijo na onem svetu. Celo med člani Partije je bilo najti takšno, ki niso vedeli, kako pravzaprav poteka tekmovanje. Prav gotovo pa je bilo tako zato, ker se je z organizacijo tekmovanja ukvarjal samo osek krog ljudi, od katerih je izšel tudi predlog za tekmovanje, katerega so nato sprejele delavke, ne da bi v širši diskusiji obravnavali uspehe, način dela najboljših in slišno. Sicer na ima to globlje korenine prav v mnenju nekaterih, da je notranja organizacija poglavje zase.

Toda prav nasprotni uspehi kot tudi mišljenje je v Okrajnem magazinu v Murski Soboti. V tem podjetju je dana možnost iskanja različnih poti do skupnega uspeha prav vsem in zato je to podjetje najboljšje v Sloveniji. Ima ljudi, ki so zainteresirani v organizacijskem ustvarjanju, ljudi s sproščeno iniciativo, ljudi ki vedo za vsak ukrep in za vsako najmanjšo obliko dela. Pri njih pride do izraza podjektivno posameznika, nov odnos človeka do dela, a hkrati pa se danja poudarka posebni odgovornosti posameznika do izv. vanja poverjenega mu dela in tako je v najstrožjem redu poudarjena pravilna vloga odgovornega voditelja, v katerega volji je izražena njihova enotna volja.

Vsekakor ne smemo trditi da je po delu in sestavi tovarna perila enaka okrajnemu magazinu v Murski Soboti. Gotovo so bistvene razlike med obema, toda bistvena razlika je tudi v vedenju samem. Bistveno je to, da so v enem iskali vse možne poti do popolnejše oblike in sicer vsi člani delovnega kolektiva dočim so v drugem delali tako le nekateri, kaj vse kaže le upravni organi. V enem so uporabili organizirano obliko javnega mnenja v obliki delovnih posvetovanj, v drugem pa samo tekmovanje — kar pomeni javno mnenje, od katerega imajo koristi le vsakdanjih pozvorov te ali one delavke, toda ne podjetje, katerega uprava ni izkoristila vseh možnosti iskanja novih oblik dela. Iz tega primera je vsakemu jasno, kakor težko je prikazati vprašanje dela tako, kakor se pojavlja v neosrednji praksi. Toda pra. tako jasno je, kako

važno je splošno javno obravnavanje življenja te ali one delovne skupnosti, da bodo uspehi čim večji, da ne oviramo zaradi kakršnih koli predsodkov množice pri zelo podrobnem pretravanju novih nalog — nasprotno, še pomagati jim moramo na vse načine pri tem pretravanju, da bodo samostojno prišli do pravih rešitev. In to nalogo vsi, kot nas republiški in zvezni, tako tudi naš lokalni časopis!

»Če bomo uvedli načelo javnosti na tem področju, bo to že samo na sebi veljanska reforma in to pomagalo pritegniti ljudske množice k samostojni udeležbi pri reševanju teh vprašanj, ki se tičejo predvsem množice.« Tako je dejal Lenin za r. nere v dobri graditve socializma v Rusiji, a te besede veljajo tudi za naše razmere, kljub posebnostim v graditvi socializma pri nas. To pa so naši časopisi že delno izvršili, v nekoliko manjši meri tudi naš lokalni časopis. Tudi prav v zadnjih mesecih je ubral v svojem delu pot, ki vodi prav v tej smeri. Vse bolj določeno vrši naš tisk »ki odkriva nedostatke gospodarskega življenja vsakega delovnega kolektiva«, kot je poudaril Lenin, svojo nalogo, »ki neusmiljeno žigosa nedostatke, ki brezobzirno razkriva vse rane našega gospodarskega življenja in na ta način apelira na javno mnenje delavcev zaradi zdravljenja teh ran.«

Toda s tem še ni končano in ne bo tako kmalu. Pravilno bomo izvrševali svojo nalogo šele takrat, ko bodo udeleženi v javnem pretravanju vseh vprašanj dela vsi tisti državljani, ki so neposredno udeleženi v delu tega ali onega podjetja, tovarne, zadruge in slične skupnosti, kajti le ti ljudje vedo najbolj določene prikazati pomanjklivosti in uspehe v svojem okolju, kajti neposredno so navezani na ustvarjanje in vsaka najmanjša napaka prizadene prav njih. Edino s tem bomo dosegli svo, pravi namen, bomo zmanjšali ali na sploh odstranili še tisto zadnje nezaupanje do poročanja časopisa; nezaupanje, katero povzroča več ali manj površno, včasih samo polovično in tu in tam tudi več ali manj napačno podajanje življenja, zaradi preslabega poznavanja področja dela, katerega opiše ta ali oni častnik, kateremu so vse v preveliki meri merilo za pisanje zunanja zapazanja in povprečno pripovedovanje o delu, katerega opravlja kolektiv.

Dovolj jasna ugotovitev iz vsega tega je trditve: da je tudi na področju častnikarstva važno najtesnejše sodelovanje, čim večja vzajemnost, kajti trud in delo nas vseh je eno in isto: premagovati vse težave, ki se nam vrivajo na vseh področjih v ustvarjanju, najti še bolj popolne oblike dela in upravljanja v preobrazbi našega življenja v socialistično.

Središčani so obljubili — da bodo obdržali prehodno zastavico

Danes je bila frontovcem v obmejni prekmurski vasi Središče svečano predana prehodna zastava izvršilnega odbora OF Slovenije kot najboljši vaski frontni organizaciji v Sloveniji v tekmovanju v čast 10. obletnice Osvobodilne fronte.

V dosedanjem tekmovanju so se vsi prebivalci Središča, kjer živijo pripadniki madžarske narodne manjšine, vključili v Osvobodilno fronto. 110 članov Fronte je pomagalo frontovcem iz sosednje vasi Prosenjakovci pri gradnji združnega doma in izvršilo 4.000 prostovoljnih delovnih ur. V Tednu cest so opravili 600 delovnih ur. Predvideni znesek drugega ljudskega posojila so vaščani v Središču visoko presegli in že v mesecu novembru ves znesek vplačali. Tudi vsi davčni zaostanki v vasi so poravnani. Na dan volitev v Okrajno ljudsko skupščino so frontovci v Središču napovedali tekmovanje sosednjim vsem. Če ob sedmih zjutraj so volitve stoodstotno zaključili in vsi

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRURKE OKRAJE

Štev. 1 — Leto III.

Murska Sobot, 4. januarja 1951

Cena 3 din.

Glavne naloge — ki jih je treba izpolniti v letošnjem letu Z zasedanja Okrajne skupščine v Murski Soboti

Brez evidence ne gre...

Novoizvoljeni odborniki Okrajnega ljudskega odbora so se sestali na prvem zasedanju odbora. Ob tej priliki so se navzoči seznanili z delom in z uspehi prejšnjega odbora ter določili smernice za leto 1951. Prejšnji odborniki so delali napake v tem, da so se premalo sestajali s svojimi volivci po volilnih enotah. Na ta način so na skupščino prinašali premalo problemov, o katerih bi morala Okrajna skupščina razpravljati. Svoje mnenje o takih odbornikih je izrazilo ljudstvo ob priliki zadnjih volitev v okrajni odbor. Sestanki z volivci so prepotrebni, ker na teh sestankih se ljudstvo lahko dobro seznani z gospodarskimi in političnimi ukrepi naše ljudske oblasti in obenem lahko da svoje mnenje o izvedbi takih ukrepov. Sestanki volivcev prav tako izboljšujejo razne akcije. Če sestankov ni, ni močnega sodelovanja ljudstva v teh akcijah, to pomeni, da se v tem dogajajo napake v delu in da se mora nujno za takšne akcije uporabljati veliko število kadra, ki bi bil nepotreben, če bi ljudstvo samo sodelovalo in opravljal delo ter ne bi povzročalo pri ljudeh nepotrebnega političnega razburjanja.

Za prehrano delovnih množic — važno kmetijsko gospodarjenje

Cepprav je murskosobotski okraj skoraj v celoti agrarni okraj, se vprašanju kmetijstva ni posvečalo mnogo pažnje. Ako na kratko pogledamo uspehe oziroma neuspehe, ki so vzporedno rasli od leta 1948, lahko ugotovimo, da so bili določeni prav lepi uspehi, toda vendar isti niso zadovoljivi.

Kakor smo pričeli v letu 1949 s požirvalnim delom na melioraciji v Prekmurju, tako nadaljujemo! V lanskem jeseni so nam večkratne poplave poudarile nujnost končati začeto delo. Slika: Prizor s kopanja kanala Lendava-Mura.

se kmetom ni vedelo pravilno prikazati važnosti in nujnosti, da sejem industrijske rastline.

Ze v začetku leta 1948 je bilo namesto pet velikih živinorejskih zadrug ustanovljeno pri splošnih kmetijskih zadrugah 65 živinorejskih odsekov. Vendar so ti odseki slabo delali in jih je bila večina na koncu leta 1950 le na papirju. Število goveje živine se je zvišalo od leta 1948 do 1950 za 1725 komadov, število prašičev na se je povečalo v tem času za 5738 komadov, dočim se je število konj zmanjšalo na 253 komade. Vprašanju živinoreje se je posvečalo premalo pažnje in bo potrebno v bodoče temeljito zboljšati dvig živinoreje.

Preprečimo propast sadnega drevja!

Med madžarsko okupacijo se je v Prekmurju razširila kalifornijska škrtasta uš — zajedalec sadnega drevja. Takrat se niso ljudje zajedaleca prav poznali, tako da se je ta zajedalec svobodno širil in sistematično uničeval sadno drevje. Po osvoboditvi se je pričelo načrtno uničevati tega izredno nevarnega sadnega škodljivca. Vendar niso vsi razumeli važnosti škropljenja sadnega drevja tako, da kljub prizadevanju oblasti niso bili doseženi pravilni rezultati. Po sedanjih podatkih je izsekanih 5260 sadnih dreves, ki jih je škodljivec uničil. K tej številki je potrebno dodati še 4065 pomlajenih dreves, ki so tudi v nevarnosti pred uničevanjem. V letošnjem letu se bo množično pristopilo k uničevanju škodljivca in če bodo pri tem sodelovale vse delovne množice, bo tudi dosežen uspeh.

O čem še je razpravljala okrajna skupščina?

Ravno tako so nekateri odborniki posvečali premalo pozornosti KZ. Na ta način se naše zadrge niso razvile do one stopnje, do katere bi lahko razvile svoje delovanje, če bi bile pravilno usmerjene. Mnogokrat so imele značaj »branarije«, ki nima blaga, kar je ustvarjalo slabo razpoloženje pri ljudstvu. Sestanki z drugarjem in pogovori z njimi bi nujno morali roditi izboljšanje dela v zadrugah, saj je našem okraju 79 splošno kmetijskih zadrug. V glavnem so bile le-te na papirju, saj so se po večini bavile le s trgovino, tako da so izgubile ves vpliv na razvoj gospo-

darstva in na proizvodnjo. Prav tako je s kmetijskimi delovnimi zadrugami. Tem je tudi posvečeno premalo pozornosti.

Kmetijskih delovnih zadrug je 10, ki imajo skupno 775 ha njivskih površin. Te površine so močno razkosane na številne majhne parcele. Brez dvoma KDZ še niso dosegle tistih uspehov, kakor bi to bilo za pričakovati. Vendar s ne more trditi, da bi bile vse zadrge slabe. Brez dvoma so KDZ Puconci, Tešanovci, Kramarovci dosegli viden napredek in so se trudile, doseči čimboljši pridelek. Na drugi strani pa KDZ Krplivnik, Fiksinci, Hodoš ne kažejo niti najmanjše vrne za izboljšanje proizvodnje. Mora se pa priznati, da tudi politični in oblastni forumi niso dali v letu 1950 potrebno moralno in gospodarsko podporo KDZ, kar bi se borile za neštevilnimi začetnimi težavami. Z ustanovitvijo zadržnega sveta in

sklada za mehanizacijo in investicijsko graditev zadržnega kmetijstva se bo stanje temeljito izboljšalo.

Bolj aktivno delo v KZ bi bilo pogoj, da bi se naše KDZ veliko bolj razvile. Postale bi bolj samoiniciativne KZ in KDZ, kar bi pomenilo veliko večji gospodarski in politični uspeh.

Ekonomij Kmetijskih zadrug je v okraju 22, ki imajo 221 ha njivskih površin. Ekonomiji v Topolovcih in v Doleževju delata po načinu delovnih zadrug ter sta dosegli še pomembnejše uspehe, posebno ekonomija v Topolovcih. Tudi ekonomije v Borejcih, Murskih Crncih in Černevlah so dosegle lepe uspehe. Dosedanje izkušnje kažejo, da so dobre le one ekonomije, ki so se vključile v gospodarstvo z inventarjem. Slabo pa uspevajo tiste ekonomije, od katerih je kmetijska zadruga prevzela samo zemljo. Ta ugotovitev je zelo važna ter nam daje smernice za bodoče ustanavljanje EKZ.

Letošnja jesenska poplava je marsikatero prepričala, da je melioracija Prekmurja mnogo koristna. »Zakaj ni bila do kraja izvedena melioracija?« so ponavljali prizadeti v času poplave. Letos bo naloga vseh odbornikov, da se do kraja izvede melioracija in da se končajo dela na kanalu Mura-Lendava. Še so večja dela, ki jih bomo morali v tem letu končati. Potrebno bo zgraditi cesto Rogasčevci—Kramarovci, prav tako dograditi cesto Mačkovci—Salovci. To naj bo osnovna naloga prizadetih KLO. Razumljivo je, da bodo ostale vasi prav rade pomagale pri cestnem delu.

Pri odmeri dohodnine se dogajajo mnogokrat napake zaradi nesodelovanja vsega ljudstva. Volivci se ne udeležujejo sestankov za ugotovitev dohodnine v polnem številu, kar nujno poraja napake, a s tem tudi ugovore, ki mnogokrat niso na mestu. Predstavniki ljudske oblasti delajo v najboljšem namenu, le da se zaradi naloge številni ljudi dogajajo napake, ki jih odbor volivcev odstrani, če bi vršil svoje pravice, na tudi ločnost. Potem bi to delo lahko bilo pravilno in pravočasno končano.

O vsem tem bi se dalo na dolgo in široko razpravljati. Za razumevanje (nadaljevanje na 2. strani)

Ljutomerška invalidska podjetja ne zaostajajo za drugimi

Delovni kolektiv invalidskega podjetja v Ljutomeru stopa v zadnje leto Petletke s prepričljivimi uspehi. V mizarstvu in kolarstvu je podjetje doseglo 30 odstotkov proizvodnega plana I. plan II. pa je preseglo za 200 odstotkov. Finančni plan je podjetje doseglo s 120 odstotki. Neupravičene izostanke so uspeli znižati za dva odstotka.

Proizvodni plan I. niso dosegli iz opravičljivih razlogov. Podjetje je manjkali kritični material za proizvodnjo po planu I. določenih proizvodov. Za nekatera naročila ni sprejelo potrebnih načrtov. Zato je preusmerilo svojo proizvodnjo v uslužnostna dela strankam, ter je plan II. visoko preseglo.

Po kakovosti in količini izdelanih proizvodov je na prvem mestu delavnica na Kamenščaku. Isten Avgust je najboljši razgleden delavec v tem obratu. Njegovi vajenci Žižek, Murgec in Filipič so zgled vsem vajencem v podjetju in izven njega. Odlikujejo se po iznajdlivosti, disciplini in delovnem elanu, kar so najlepša svojstva današnjega valenca. Izredno kakovostno delo opravljajo v kolarstvu delavnici Stroja vas. Poleg poslovanja Puconia Janeza, je lahko pohvaliti še pomočnika Hedžet Anto-

na. Precejšen delež k skupnim uspehom kolektiva pripada tudi pomočniku Sever Janku iz obrata v Ljutomeru in Magdič Janku, upravniku podjetja.

Naročniki pozor!

Zaradi velikega formata in materialnih težav, ki so nastale pri izdajanju časopisa, opozarjamo naročnike, da smo spremenili letno in polletno naročnino. 1. januarja dalje znaša letna naročnina 130 din in polletna 65 dinarjev, dočim četrtletna odpade. Posamezna številka stane 3 din, s prilogo pa 4 din.

Se posebno opozarjamo, da se naročnina plačuje najmanj pol leta naprej, sicer bomo vsem tistim, ki ne bodo do 1. februarja poravnali naročnine (vsaj za pol leta), pošiljanje lista ustavili.

Prav posebno pa prosimo tiste naročnike, ki so preleteli zadnji opomin, da nemudoma poravnajo, ker v nasprotnem slučaju bo primorana uprava, vsa ta imena v eni izmed naših prihodnjih številkih objaviti in pošiljanje lista ustaviti.

Uprava »Ljudski glas«
Murska Sobot

Med rudarji v Presiki...

Prva okrajna razstava lokalnega gospodarstva v Ljutomeru. Obiskovalci so se ustavljali ob stranskem rudniškem jašku. »Kaj pa je?« je mrasikdo pomislil. Mar imajo tudi v Presiki rudnike, ali pa kopljejo črni zemeljski zaklad? V polnem vagončku se je šopiril premog. Mnogo obiskovalcev razstave je mislilo, da uspeva po prlekkih goricah samo vinska trta, po rodovitnem Murskem polju pa žito in drugi kmetijski pridelek. Da je pod nedrjami viničarske zemlje premog — so dvomili mnogi od gostov.

V tistem času so se v rudniku Rinceve grabe menjavale rudarske grupe. Iz bližnjih vasi so prihajali rudarji s karbidovkami. Borba za premog ni bila lahka. V tem rudniku so le male plasti premoga. Od 14 do 16 centimetrov merijo. Povrh tega pa še droben premog. Dvanajst rudarjev je v blatu in vodi kopalo zaklad in ga spravljalo na dan. Lanska proizvodnja ni dosegla začrtanega plana. Od 880 planiranih ton premoga so nakopali nekaj čez 400 ton. Delali so s primitivnimi sredstvi. Večkrat je prišel lahko videl, da se premog vozili z samokolnicami iz jame. Zaradi slabih ležišč in tankih plasti premoga ni kazalo, da bi rudnik razširili in mehanizirali.

V Veličanih, Rincevi grabi, Presiki in Radomerju so nastajali novi polzkušni jaški. Ze v prejšnji Jugoslaviji je bilo znano, da se tod nahaja rudno bogastvo. Številni privatniki so v tistih časih kopali premog. Odkrivali so manjše rudnike, po navadi kar na vrhu — niso pa šli dalje v globino. Takratnim gospodarjem ni šlo za koristi in napredek delovnih ljudi. Kopali so toliko časa, dokler se jim je izplačalo. Najeli so ceneno delovno silo. Sama proizvodnja je zahtevala mnogo od delavca. Delo v rudnikih je bilo zelo primitivno. Rudarji so poznali kramp, lopato, sekuro, samokolnico — le včasih tudi vagončke. Še danes je med vinogradi mnogo starih rudniških »lukenj«, mnoge pa le izravna priroda. Najti je bilo treba premog, četudi z ročnim vrtanjem in kopanjem polzkušnih jaškov. V Veličanih so kopali 240 metrov globoko, brez uporabe lesenih podpornikov. Nevarno delo. Naleteli so le na tanke plasti premoga. Navzlic temu le niso odnehali...

Poskusili so v Presiki grabi. Geološka raziskovanja iz prejšnje Jugoslavije so dala zatrdno slutiti, da je v presiki zemlja največ premoga. Sedanji delovodja Vezjak je to vedel. Pa tudi v Ljubljani ni bila skrivnost. Vezjak je dal pobudo.

Zarili so se v zemljo, kakih petdeset metrov vstran od presičke ceste. Pod prostiranimi vinogradi so pričeli s krampi in lopatami. Meter za meter se je večala jama. Ze pri desetih so naleteli na črni premog. To jih je vzpodbudilo, da so šli dalje. Uspeh je bil tu. Zadeli so ob obilne plasti črnega premoga. Nekatere merijo 60 cm, čeprav so začeli na vrhu. Kaj pa bo globlje? Skrivnost, ki dolgo ne bo ostala prikrita.

Spet je v jašku postalo razpoloženje. V črne plasti so se zarili krampi. Največkrat udarijo v rokah Kolarič

Alojza, delavnega rudarja. S tovarškim Jerebič Francem delata v rudnikih že preko 15 let. Poznata veljajski rudnik in mnogo okoliških jaškov po Medimurju. V njih sta si nekdanj trdo služila kruh. Kolarič ima ob strani sina Milana. Skupaj rija v plasti črnega zaklada. Večkrat pouči Kolarič svojega sina, kako je treba zagrabiti za delo. Mladinec Horvat Jože iz Globoke se je tudi uvrstil med najboljše kopače. Pri delu — sklonjen v ozkem stranskem odkopu — rad pove kakšno o njihovi globočki mladinski organizaciji. Nič kaj ni zadovoljen. Pravi, da je zadnji čas mladinsko delo nekam zaspalo.

V novem jašku gre delo hitreje naprej. Pri normah so na boljšem. Poprej, v Rincevi grabi jih niso dosegali, sedaj pa so jim kos. Štirinajst dni je od tega, ko so začeli — in že se je pred jaškom nagrmadilo preko 30 ton premoga. Letos bodo po tračnicah tekli novi vagončki premoga. Plan jim nalaga, da ga nakopljejo 1610 ton.

Od presičkih rudarjev je novozgrajen električni transformator v grabi. Tudi njim bo daljal energijo. Sedaj čakalo ugodnega vremena, da bodo napeljali žice. Do marca bo v presički dolini zasvetila električna luč. Ta bo mnogo pomenila za rudarje in njihove zamisli.

Nov polzkušni vrtanja v presičko zemljo pomeni samo uvod v rudarsko življenje. Nadaljevanje tega bo planirani vpadnik. Nahajal se bo malo nižje od sedanjega začasnega jaška. Ob njem bodo zabrnili stroji. Delo bo lažje. Mnogo rudarskih rok bo zamenjal stroj. Načrti so veliki. Vpadnik bo dolg do 500 m s stranskimi rovi, ki bodo segali po km v nedrje presičke ilovice.

Za načrtom stoji ljudska oblast, ki bo storila vse, da se tudi ti rudniški zakladi dvignejo iz zemlje in dajo na razpolago delovnemu ljudstvu. Ze sedaj, ko je proizvodnja skromna, prihajajo okoliški kmetje in delavci ter odvažajo premog. Ob sedanji proizvodnji je premog precej drag. Oskrbnavci iz garantirane preskrbe ga kupujejo po dinar za kg, na prosti prodaji pa stane kg din 1.80. To je še sedaj, ko je delo v rudniku dražje in opravljeno s preprostimi sredstvi.

Čez nekaj let bo drugače. Pričel bo načrti bodo postali resnica. Nov rudnik bo daljal obilne količine premoga. Ze sedaj računalo z ležišči premoga, ki bodo v bodočih 15 letih zadostovala za preskrbo treh okrajev.

Spet se bodo pomladila lica starejših rudarja Kozar Karel iz Presike, ki je navzlic visoki starosti pripravljen pomagati. Ze Avstrija ga pomni kot rudarja. V 18 rudnikih je pustil svoje mladostno življenje. Kot upokojenec pa še vedno zatrjuje, da bo mlajšim rudarjem pokazal, kaj zmore njihov starejši tovariš. Povečana proizvodnja bo koristila vsemu okoliškemu prebivalstvu. Ljudstvo se bo ob toplih pečeh spominjalo na napore presičkih rudarjev, ki se borijo za nove količine dragocenega premoga...

Ali smo dali tehniko ljudstvu?

Od komisije Tehnika in sport do Okrajnega odbora LT v M. Soboti

Nekaj se zdi, da se v organizaciji v štirih letih sploh ni spremenilo. V tem času, ko bi razvoj moral doseči že izredno močne oblike organizacije, se opaža v Okrajnem odboru Ljudske tehnike prav takšna nestalnost in nesigurnost, kot se je opazala v samem začetku, ko je organizacija šele dobila svoje oblike in iskala pravo vsebino dela pod imenom »Komisija tehnike in sporta« v sklopu Fizkulture zveze. Nekoliko nas to dejstvo preseneča, toda, kdor ve dobro zapaziti, ta bo z lahkoto ugotovil, da je tu vzrok v nenehnem menjavanju ljudi v društveni ali pa okrajnih forumih.

Ko sem pred dnevi prišel na okrajni odbor Ljudske tehnike po informa-

masovnih organizacij. Premor je trajal vse do jeseni, ko je »Avto-moto društvo« s svojim delom tako daleč prodrl, da si je dobilo društveno delavnico, v kateri naj bi bil prvi tečaj. Ker je poznalo svoje težave, se je vodstvo »Avto-moto društva« odločilo pomagati grupi letalcev, ki se je pričela na novo formirati prav v tem času. Od letalcev so bili najbolj vestni pionirji, ki so takoj pričeli z delom.

Delavnica je bila prazna, brez opreme in materiala in zato je bilo potrebno, najprej poskrbeti za material, orodje, mize, stole, klopi — za vse, kar potrebuje modelarska delavnica. Vse to so priskrbeli pionirji sami. Seveda je vse to bilo v takšnem stanju,

vijanje apolitičnosti in klubaštva v društvih in to je mejilo že na anarhijo. Morda bi bili uspehi boljši, če bi kdo posredoval, toda ne samo z ostri in včasih tudi pretirano kritiko, temveč s praktično pomočjo in nasveti, kajti d teh napak je prišlo le zaradi tega, ke je bilo vodstvo v glavnem neizkušeno in usmerjeno praktistično. Pomoči pa ni bilo ne od Glavnega odbora ne od masovnih organizacij okraja. Seveda je nekoliko krivde tudi v vodstvu samem, kajti ni vedelo najti pravega načina, s katerim bi pristopilo temu ali onemu forumu s prošnjo za pomoč.

Pomanjkanje osebnih odgovornosti in vse te napake, katere smo našli, so se vrstile v društvenih odborih v vno ostrejših oblikah in to, kar je bilo storjenega na podlagi pozitivnega dela posameznikov, bi prav kmalu razpadlo, kajti ne samo v odborih — tudi med članstvom se je začelo pojavljati strankarstvo, katerega so povzročili posamezni nasprotujoči si člani uprav društev.

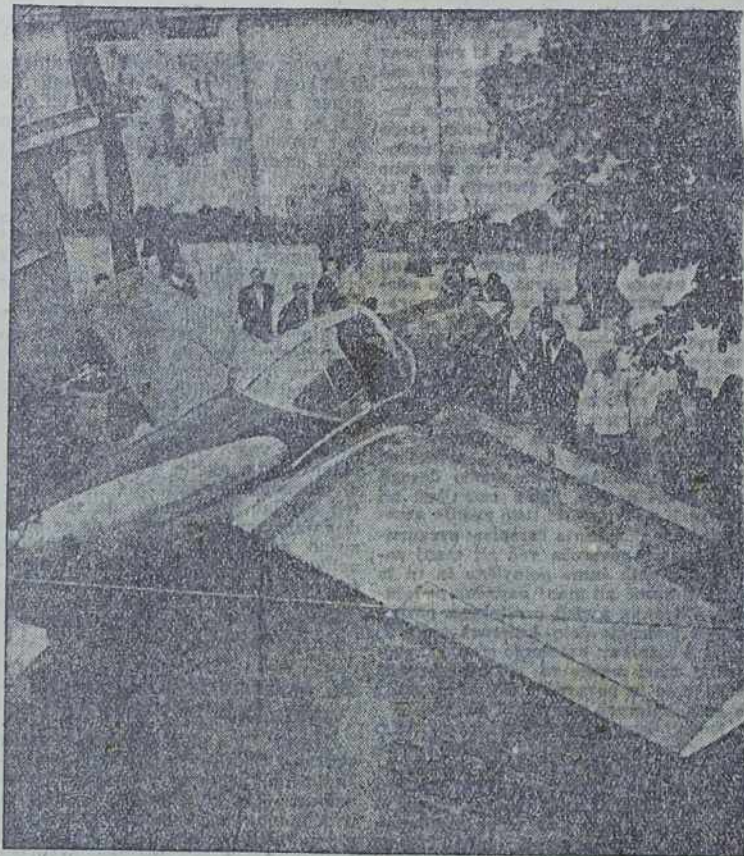
Vsa škoda takšnega več ali manj kampanjskega dela, bolj določeno: neodgovornega dela — dela brez določene jasno izčrtane perspektive — je jasno izražena v nenehnem nihanju števila članstva, po katerem lahko sodimo aktivnost društva, grupe ali krožka. Tako je štela letalska grupa v prvem četrtletju 1948. leta okrog 50 članov — mladine in pionirjev, jeseni 1948. pa je članstvo naraslo že na 100. Pripomniti je potrebno, da je v poletnem času grupa popolnoma razpadla in da so modelarji delali samo še po domovih. Spomladi 1949. je štela že čez 200 članov, toda tretjina teh je bila neaktivna, med ostalimi pa tudi ni bilo pravih organizacijskih oblik. V vsem poznejšem času ni bilo opaziti pravega gibanja in to v glavnem zato, ker so se člani naveličali ob izredno klavirnih okoliščinah delati in živeti v nenehnem pričakovanju pomoči in razumevanja od strani Republiškega odbora letalske zveze, ki je pošiljal na teren namesto materialne podpore samo svoje člane v kontrolo in še te v glavnem takrat, kadar je šlo za izvedbo občnih zborov, za priprave modelarskih tekm in slinčo.

Nekoliko trdnjše oblike je imelo »Avto-moto društvo«, toda slabost tega je izražala delo, ki je zahtevalo najbolj določene organizacijske oblike. To so bili šoferski tečaji, ki so bili v glavnem vedno vzvod za prepire oziroma za nasprotovanja med posameznimi člani uprave društva in zaradi tega nikler v delu ni bilo prave doslednosti. Tako se je dogajalo, da so tečaji trajali od dveh do šest mesecev, včasih pa še dalj časa. Seveda so odbori našli vedno izgovore v »objektivnih težavah«, ki so tudi bile, toda skoraj vedno in pretežno po njihovi krivdi.

Podobna je bila tudi pot fotoamaterskega krožka, ki je nastal jeseni 1949. a razpadel že takoj po prvih dneh januarja 1950. Sicer pa je bilo leto 1950 eno izmed najmanj plodnih let v delu Ljudske tehnike, kolikor se lahko sodi po storitostih, toda če vzamemo stremiljenje po utrditvi organizacije, so bili uspehi le precejšnji, kajti v tem se je odlikovalo predvsem delo okrajnega odbora, ki je dobil plačanega sekretarja, in potlej se je preneslo na članstvo samo, tako da so se v glavnem vrste Ljudske tehnike že toliko razčistile, da je pričakovati v tem letu vidnih in pomembnih uspehov. Seveda bi v delu lahko še veliko več dosegli, da v tem kratkem času, odkar obstoja okrajni odbor Ljudske tehnike v Murski Soboti, ni bilo tolikih sprememb v Okrajnem odboru. Še posebej na so važne po svojem slabem vplivu večne spremembe sekretarjev, saj je prav v teh dneh prevzel nove sekretarja že četrti, kar je zaradi tega, ker vsak porabi za to, da se uvede v delo, vsaj en mesec, zelo negativno za dober in pravičen razvoj organizacije same.

Pričakovati je, da bo delo Ljudske tehnike v soboškem okraju v tem letu vidno napredovalo, da bodo odpravljene vse napake, ki so se dogajale in kar je na slabše, se vedno znova pojavljale. Predvsem tepe razvojno pot so začrtali v Aeroklubu, v katerem je zdaj čez 80 članov in 15 nadalcev. V tej pomladi nameravajo začeti z gradnjo hangarja, o katerem se je že dokaj časa brez uspeha govorilo. Tako bo v tem letu končno omogočeno šolanje jadrarnih letalcev, kajti začela bo delovati jadralna šola II. reda pod vodstvom začasnega upravnika in sekretarja tov. Lednika. Prav tako bodo razširili delo modelarjev na področje vsega okraja.

Slične perspektive ima tudi »Avto-moto društvo«, ki je v tem letu zavzelo doslej še nedosežen uspeh, kajti tokrat šteje čez 500 članov in ima d bre predavatelje in tudi na primernejši upravni odbor. Prav kmalu bo pričelo z delom radioamatersko društvo in še poleg teh bodo v delu dobili obilo pomoči. Klubi tehnike in krožki po vaseh, kajti ti so osnova za razširitev organizacije v okraju.

V letošnjem letu bodo tudi v Soboti gradili hangar. V prihodnjih letih bodo v njem tudi naša bodoča letala

cile, v kolikor jih nisem dobil od drugol, sem našel zopet v pisarni dva sekretarja okrajne ljudske tehnike. Bila sta zaposlena z opravkom, ki je prinašal enemu skrbi, drugemu pa veselje. Dosedanji sekretar Skok Jože je predajal nerešene probleme in posle novemu sekretarju tov. Bokanu, ki je zaskrbljeno ogledoval spise in dopise in spoznaval vso težavo novega dela.

Tako se ni dogajalo samo v zadnjih mesecih, temveč v vseh štirih letih obstoja Ljudske tehnike. Organiziranje okrajnih odborov Ljudske tehnike se je do nedavnega kazalo pomanikljivo, kajti nobeden od postavljenih ni bil dovolj delaven, da bi se lahko osiguralo zadovoljivo delo organizacij Ljudske tehnike. Tako je bilo formiranih dokaj okrajnih odborov Ljudske tehnike, seveda vedno samo iniciativnih, kajti do tega, da bi bili tudi potrjeni z volitvami, nikdar ni prišlo. Nekoliko boljše je zdaj, ko je plačan sekretar okrajnega odbora, toda še vedno ni tako, kot bi z ozirom na objektivne pogoje lahko bilo. Od vsega začetka je bilo tako tudi z društvenimi forumi. Temu so vzrok več ali manj trenja med posameznimi funkcionarji in ta trenja so nastala pretežno zaradi tega, ker so vsi hoteli, naj obvelja njihova beseda kot vodilna. Temu je bila posledica ta, da nihče ni vedel, komu je za svoje delo odgovoren, in še to, da je vsak izmed članov rad zaviral po svoje in tako je delo šlo v vsakem društvu, krožku ali grupi po svoji docela samostojni, vse premnogokrat nepravilni poti.

Organizacije tehnike so pričele z delom spomladi 1947. leta in sicer pod naslovom »Komisije tehnike in sporta«, a ta komisija je delovala v okviru Fizkulture zveze. Spomladi 1947. leta je bilo prav živahno zanimanje za to novo organizacijo. Zbirali so se mladi ljudje in se pogovarjali o vsebini dela, ki ga naj zavzamejo te organizacije. Ločeni v sekcijah, katere je predvidevala ta organizacija, so zelo živahno diskutirali in prav kmalu jih je bilo dovolj z društveno obliko »Avto-moto sekcije« in prav toliko je bilo letalcev. Toda kljub temu je ostalo le pri diskusijah, kajti za uresničitev je bilo potrebno precej materialnih sredstev, katerih pa niso od nikoder dobili. V grupi letalcev je bil natveč pionirjev, nekaj starejših in nekaj mladine. Ti so se udeležili tudi prvomajske povorke z dvema modeloma. Dva modela so izdelali že nekoliko izvežbani člani v modelarstvu. Medtem se je »Avto-moto društvo« že izoblikovalo v pravilne društvene oblike in je začelo z delom takrat, ko je pričela organizacija mladih letalcev pronađati zaradi pomanjkanja izvežbanih kadrov in zaradi pomanjkanja pomoči višjih forumov in domačih

da je bilo komaj uporabno za delo, kajti ves inventar, orodje in ostalo so dobili doma zato, ker so pač imeli njihovi starši za uporabo kaj boljšega. Toda njihovo veselje do dela je bilo veliko večje, kot pa nejevolja zaradi težav. V tem času so se zbirali v delavnici tudi tečajniki »Avto-moto društva« in se šolali v vozaški umetnosti. V delavnico so pripeljali staro šasijo »Forda«. Ta je bil kljub neopornosti vseeno porabljen za pouk.

Vzajemno delo »Avto-moto društva« letalske grupe je trajalo vse do spomladi 1948. leta. V vrste mladih letalcev — tokrat modelarjev — se je zbralo nad dvajset mladincev in mladink in ti so v januarju dobili priznanje kot najboljša grupa Slovenije. Toda s pomladjo je delo zamrlo, kajti diaštvo, osnovnošolci in vajenci, vključeni v grupo, niso imeli toliko sredstev, da bi se vzdrževali. Nekateri pomočniki so dajali mesečno tudi po 500 din in še več za material in orodje, ki je bilo nujno potrebno za delo. Bilo pa je preveč stroškov, preveč nekoristnega dela, kajti kljub lepim uspehom ni bilo prave perspektive za razvoj. Tako se je preneslo delo iz delavnice na domove posameznih članov in v tem je bilo le nekaj dobrega, kajti modelarstvo ni popolnoma zamrlo, temveč se je polagoma razvijalo s samostojnim delom posameznikov, ki so s svojim delom pritegovali še svoje prijatelje in tako razvijali neke vrste neorganiziranih krožkov.

Društvo avtomobilistov in motoristov se je v tem času dokaj dobro razvijalo. Prirejali so tečaje, organizirali grupe in krožke, toda prave čvrstnosti organizacija ni imela. V društvu so se včlanili večinoma posamezniki — lastniki avtomobilov in motorjev — in tako je prišlo do tega, da so posamezni člani v društvu zasledovali osebne koristi in tako spreminjali pravo vsebino dela in namen društva v navadno klubaštvo, v katerem je najbolj nevarno apolitično življenje. Vendar je društvo kljub vsemu temu doseglo v praktičnem delu izredne uspehe in si tako priborilo drugo mesto v Sloveniji.

Tudi letalci so imeli možnost, postati v 1948. letu eno izmed najboljših društev v Sloveniji, kajti dobili so od razpadlega društva v Radgoni letala in ves ostali inventar. Toda zaradi tega, ker v društvu ni bilo enotnega vodstva niti ne dovolj razvite discipline, se manj pa samodisciplin, je bilo delo pomanikljivo, kajti kljub mnogemu delu uspehov ni bilo zaslediti in to zato, ker je bilo vse, kar je bilo napravljeno, sproti tudi zapravljenosti.

Tudi poskus organiziranja iniciativnega okrajnega odbora Ljudske tehnike ni uspel, kajti člani tega odbora, večinoma sindikalni funkcionarji, so bili nedelavni. Prav ta neuspehi poskus pa je dal še več možnosti za raz-

Iz vrst klubov tehnike prihajajo dobri traktoristi

NOVOLETNO VOŠČILO IZ ARMIIJE

Naše uredništvo je ponovno prejelo dopis iz Armije s prošnjo, da priobčimo Novoletna voščila naših kmečkih fantov, ki so na odsluženju kaderskega roka.

Spilak Kalman, Kušar Franjo, Žalig Jožef, Flisar Karel, Kuronja Josip, Bohar Aleksander in Kokaš Jožef iz komande 76 odreda 6 Pale, Sarajevo

(Nadaljevanje s 1 strani)

vsega gospodarskega in političnega dogajanja moramo dvigniti svojo osebno izobrazbo na višji nivo. Prav posrečena oblika, kateri so doslej v nekaterih vaseh posvečali premalo pozornosti, so izobraževalni tečaji. Ta oblika ljudske izobrazbe in prosvetnega dela je dostopna vsakemu človeku, treba se je samo udeležiti predavanj. Na teh predavanjih lahko ljudje mnogo diskutirajo in zboljšujejo delo v naših enotah ljudske oblasti, poleg tega pa bodo lahko nudili vsestransko pomoč višji oblasti in izboljšali pogoje svojega življenja. Seveda bodo veliko bolj razumeli demokratične ukrepe oblasti in bolj aktivno sodelovali v njej.

in Jakič Štefan, vojna pošta 6206, Niš-Srbija.

Vsi ti žele svojim domačim, znanem in sorodnikom mnogo uspehov v Novem letu 1951.

PO SVETU

Vojna v Koreji. Kitajske in severnokorejske čete, ki so prispele do 38. vzporednika, še niso začele s pričakovano ofenzivo. Po splošni oceni je vzdolž 38. vzporednika — meje med Severno in Južno Korejo — zbranih okrog 250 tisoč Kitajcev in Severnokorejcev, ki čakajo v udarnih formacijah na povelje za napad. Manjši spopadi med oddelki VIII. ameriške armade in patrolami severnih so znak bližnje ofenzive. Ameriške veleridnave redno napadajo zaledje severnih v večjih skupinah ter povzročajo veliko škodo na materialu.

Novo poslopje ZN. V New Yorku so otvorili novo poslopje Organizacije združenih narodov, ki je stalo 65 milijonov dolarjev. Do julija bo zgrajba popolnoma končana. Do tedaj pa ostanje še številni uradi v dosedanjih prostorih v Lake Successu.

KULTURA IN PROSVETA

Po dolgem premoru se je začelo delo!

Prebivalci Murske Sobotne — po enoletnem premoru — že nestrno pričakujejo obljubljen nastop dramske skupine. Vsa leta doslej vajeni kulturno-umetniških nastopov igralne družine, so bili neprijetno prizadeti, ko so slišali, da igralna družina ne bo imela prilike vadiati na odru v Fizikurnem domu, kamor se je vse-ili mestni kino. Slutili so s tem premor v kulturno-prosvetnem delu in življenju in ravno to so najbolj pogrešali.

Da, kulturno-prosvetno življenje je tudi eden izmed pogojev za ustvarjanje. Delo samo, delo brez vsakršnega drugega doživljanja, brez vzgojnega vpliva in obenem razvedrila ob kulturno-umetniškem prikazovanju, pa postaja življenje vse preveč enolično in ozko, kajti človek se ne more dobro razviti.

Vse leto je trajal premor. Prostorov ni bilo, odra ni bilo in tudi režiserja ne, ker je odšel na orožne vaje. Dramatska skupina je počivala. Uprava SKUD »Stefana Kovača« je ni vedela razviti, morda pa je pustila v nemar iz kakršnega drugega vzroka. Tako ali drugače — ni bilo prav.

»Tovariš Zrim, ali bomo začeli?« »Bomo!« je odgovoril nasmejan krepak mož, kadar mu je kdo zastavil vprašanje.

Tovariš Zrim se je vrnil z orožnih vaj in zbral stare igralce. Iskal pa je tudi nove. Poznamo ga kot igralca in režiserja že dokaj dolgo. Pred nedavnim je pokazal svoje možnosti z uprizoritvijo Gogoljeve komedije »Ženitev«. V kratkem času — v petih tednih — je bil nastop pripravljen. Seveda bi bilo prav, če bi se vadili, toda naši igralci, ki so zaposleni še z vsakdanjim delom v pisarni ali drugod, so nestrni in prav lahko bi se zgodilo, da bi zavlačevanje pomenilo razsulo.

Pa so vseeno presenetili s svojo kvaliteto igranja. Pravič na ljubo povem, da nismo pričakovali kaj takega.

Zato pa zdaj tem več pričakujemo.

Ob večerih se zberejo v bivši osnovni šoli. V razredu z dvoriščne strani so izdelali v grobem oder za vaje. Ozek je. Toda dober je, ko ni odgovarjajočega.

Marsikaj bi potrebovali še poleg dobrega odra. Kulisi ni zadovoljivo, če jih, kostumov prav tako nimajo. Reflektorji manjkajo, in sploh je razsvetljava slaba. To so seveda pomanjkljivosti odra v Fizikurnem domu. Toda če bi se hoteli kaj izboljšati, je vmes težava — kino. Z upravo kina so sicer prišli do sporazuma, toda to je zopet v škodo SKUD, kajti od vsakega nastopa bo treba odbiti nepopolno zasledbo dvorane, toliko, kolikor bi imeli zaslužka od redne kinopredstave.

O vsem tem se pogovarjajo pred vajami in po njih. Marsikaj pretrepa, a najbolj jih spravlja v nevoljo, dejstvo, da bodo morali vaditi brez predpriprave kar na odru. To bo brez dvoma velika motnja, ki se bo poznala na kvaliteto.

Kar dve skupini vadita! Doslej smo poznali v Murski Soboti samo eno dramsko skupino. Toda razvijajoče se mesto terja več ljudi, voljnih za sodelovanje. Toda ti dve skupini še vedno nista popolni. Nekateri sodejajo kar v obeh. To pa je posledica dolgega premora, neprimerno dolgega razdobja, ko ni bilo sistematičnega dela.

Zato pa je zanimanje za bližnje nastope tem večje. Vnema skupin je tudi precejšnja, toda težave so tudi večje. Nove člane moli nekoliko za-

IZOBRAŽEVALNI TEČAJI — VAŽNA NALOGA KLO

Splošna ljudska izobrazba in njen dvig so ena najvažnejših nalog KLO. Naši krajevni ljudski odbori so pokazali veliko elastičnosti in mnogokrat veliko volje, da so častno izpolnili naloge pri raznih akcijah. Sedaj pa je njihova dolžnost, da se čim več ljudstva vključi v izobraževalne tečaje. Seveda, da bodo to odboriki dosegli z zgledom, da se sami vključijo v tečaje in da pokažejo ljudstvu važnost tečajev. S svojo vključitvijo v tečaje bodo ne samo sami pridobili novega znanja, ampak bodo na ta način najlažje prenašali tudi svoje znanje na ljudi. Od uspeha izobraževalnega tečaja je odvisno skoraj vsako delo v vasi, oziroma v KLO-lu. Ni slučaj, da so prav naši najboljši KLO-ji imeli že dve zimi izobraževalne tečaje. Taki tečaji so bili n. pr. v Prosenjakovcih, Čepincih, Križevcih že dve leti in delo v teh KLO-jih gre veliko lažje. Zato je naloga naših KLO-jev, da se pobrigajo, da se čim prej začne z delom v izobraževalnih tečajih. Lep primer je tudi KLO Černelavci-Veščica, ki je skupaj s frontno organizacijo zaprosil za predavatelja. Koordinacija vseh faktorjev v KLO-lu je nogo dobro obiskanih tečajev in kakovosti predavanja.

Prepričani smo, da bodo KLO-ji takoj pristopili k reševanju te naloge in da bomo v kratkem lahko registrirali delo nekaterih KLO-jev.

četna nesproščenost, starejše težave vigravanja z mlajšimi, toda z voljo premagajo vse. Vzajemno se izpopolnjujejo, če je potrebno tudi večkrat zaporedoma ponovijo prizor, čeprav gre enemu ali drugemu težje.

Tovariša Zrima je srečati vsak popoldan v ljudski knjižnici. Ze tu ima ima dokaj skrb in tudi uspehov, saj je dosegel že lep razvoj s prejšnjimi, nekoliko zanemarljivo knjižnico. Zvečer pa je neutruden pri vajah. Vse vidi in v vsem pomaga. Ve prikazati prav tako dobro, konkretno, mlado deklico, kot jezilivega, kapricioznega berača. Prav hitro se vživi iz vloge natakarija v vlogo gospodarja in tako nazorno prikaže vsakemu posamezniku njegovo nalogo, da lahko vsak razume. Toda prav tako je težko tako pristno doživljati tuj značaj, kot ve to tovariš Zrim.

To še ni vse. Na odru brez kulis in vsega, kar zahteva nastop, je težko prikazovati. Ko vadijo komedijo »Pri belem konjčku«, daje Zrim — natakari gospodarici šopek rož, a rož ni nikjer, samo s kretljivo ponazoritvijo dejanje. In k vsemu temu pridaja še pristno občutje, kakršno ima mož, ko daje ljubljeno ženi šopek rož.

In ob vajah »Hasanaginice«. Vživet se je treba v vse tiste navade, v njihov način govorenja in izražanje občutij.

Vsega tega marsikdo ne upošteva, ko govori o dramski skupini, ko ocenjuje ta ali oni nastop in marsikdo je grob v kritiki, kajti življenje skupine pred nastopom z vsemi težavami ni neznano. Igralci pa gredo mimo vsega tega z močno voljo, katero jim krepki veseli in tisto prijetno doživljanje ob nastopih.

Še o izobraževalnih tečajih

V zadnji številki »Ljudskega glasa« smo pisali o izobraževalnih tečajih v sobotnem okraju. Pisali smo o uspehih posameznih vasi, ki so jih dosegli v lanskem letu in o možnosti otvoritve novih tečajev v letošnjem letu. Naša sodba je bila dokaj pravilna in javna razprava o tečajih v našem časopisu je dosegla močan odziv po naših vaseh. Močno je posegel vmes tudi OOOF, pa tudi mladinska organizacija. S tem ni rečeno, da mladinska organizacija ne bi nudila še več pomoči izobraževalnim tečajem.

V BAKOVCIH ŽE DELAJO S POLNO PARO

15 mladincev in 16 mladink je v tečaju. Mladinke obiskujejo tudi kuharski tečaj in sicer vsak ponedeljek in četrtek, a vsa mladina se sestane v torek in petek na predavanju, ki ga ima šolski upravitelj tov. Deškovič. Ostale predavatelje so našli tudi v vasi. Zopet predava tov. Kousova in tov. Obalova. Seveda jim bomo pomagali s predavatelji iz M. Sobotne. Tako bodo v Bakovcih tudi letos, kakor izgleda, odnesli pomavno prvo mesto obiska in dela v tečaju.

PROSENJAKOVČANI NE ZAOSTAJAJO

V zadnji številki »Ljudskega glasa« smo prerao izrekli sodbo o Prosenjakovcih. Takoj so javili, da bodo imeli tečaj. Pa ne samo enega. V petek in torek bo tečaj v Prosenjakovcih, a enkrat tedensko v Središču. Torej Prosenjakovčani organizirajo dva tečaja. Pionirjem so za Novoletno jelko pripravili igrice »Dedek Mrz«, a za odrasle pripravljajo Pionirjevo »Razvalina življenja«, ki jo bodo uprizorili 7. januarja. S tečajem bodo začeli takoj po Novem letu. Opravičujemo se Prosenjakovčanom, saj morajo vedeti, da naše pisanje ni nikoli zlonamerno. Želimo jim v tečaju obilo uspeha in čim večje udeležbe.

VAŠKI ODBOR OF IN KLO V ČERNE-LAVCIH IN V VEŠČICI DELATA PRAVILNO

Oba odbora sta nas prav iznenadila. Od njih smo prejeli dopis, v katerem prosijo, da bi vsak terek in četrtek prišli iz M. Sobotne predavatelji in imeli predavanje v njihovem združenem domu. Seveda smo to željo KLO in VOOF prav radi izpolnili. Prvo predavanje so že imeli v torek po Novem letu.

V BRATONCIH SO ŽENE PRAV AKTIVNE

Naše žene vse bolj aktivno posegajo v gospodarsko in politično življenje. Dokaz temu je vas Izakovec, kjer skupina AFZ prav lepo dela. Sedaj so se oglasile žene iz Bratonce. Tudi mladinke so znale pritegniti h kuharskemu in šiviljskemu tečaju. Seveda bodo imele tudi predavanja. Naloga Belitne je, da pošlje predavatelje in pomaga. Jo želji Bratoncev do izobrazbe. Bratoncevci pa bodo morali ob priliki predavanja, pritegniti še ostale vaščane. Najbrž bodo žene kos tej nalogi.

V BELTINCIIH ŽE DELAJO — TODA...

19. decembra l. l. so začeli z delom za izobraževalni tečaj. Pomanjkljivo je to, da so se omejili na slovenski jezik, čeprav imajo na razpolago dobre predavatelje. Prav te predavatelje bo treba mobilizirati še za druge tečaje. V programu imajo copatarski in kuharski

Zakaj glasbena vzgoja?

Na prošnjo ravnatelja glasbene šole iz Ljutomer, objavljamo v celoti, brez popravka članek — »O glasbeni vzgoji«.

Uredništvo

Povedal bi rad v kratkih vrsticah sta šem in sploh vsem, ki se za glasbeno vzgojo zanimajo ali bi se morali zanimati, kakšne so danes možnosti in kak današnja šolska mladina gleda na glasbeno vzgojo.

Predvsem pa moram povedati to, da so v novi Jugoslaviji tudi v glasbenem šolstvu nastale velike, prav revolucionarne spremembe. Pred vojno je bila glasbena izobrazba tesno povezana in odvisna od zmogljivosti plačevanja ukovine, mnogokrat pa tudi vsled njihove nezainteresiranosti do izobraževanja svojih otrok. Danes je pouk na glasbenih šolah brezplačen ter dostopen vsakemu, ki ima do glasbe veselje, dar in dobro voljo.

Nekatera somoiniciativnejša vodstva šol vsakoletno preizkušajo otroke delovnih ljudi ter odkrijejo marsikateri talent. Na ta način dobijo glasbeno vzgojo tudi taki učenci, katerih starši na glasbeno vzgojo svojih otrok niso mislili.

Četudi se bo od vseh le nekaj posvetilo glasbi kot glavnemu poklicu, jim bo koristilo znanje enega ali drugega glasila pri njihovem študiju n. pr. v učiteljsku in tudi pri poklicu, ker se bo v bodoče upoštevala pri namestitvah drž. uslužbenecv njihova usposobljenost za delo izven službe. Na političnem kakor na kulturno-prosvetnem polju.

Čer obravnava pouka ne spada sem, se bom omejil le na najnujnejše. Dejstvo, da pravilna glasbena vzgoja plemeniti in utrjuje značaj človeka, so dognali že stari Grki. Da je to dejstvo

nei nabitno, potrjujejo tudi mnoge izjave roditeljev, ki imajo svoje otroke na glasbenih šolah.

Poleg strogo glasbenega pouka posvečamo posebno pozornost rodoljubnosti. Takoj po prvih tednih pouka uvidi vsak učenec, da jo lanko obiskuje edino z redom in disciplino in da morajo biti predvsem uspehi na glasbeni šoli zadovoljivi. Zelo napačno je dostikrat mnenje staršev,

Učna ura v ljutomerski glasbeni šoli.

da zaradi pouka na glasbeni šoli trpi pouk na gimnaziji ali osnovni šoli. Tisti učenci, ki so pridni so povsod pri in imajo na obeh šolah zadovoljive uspehe.

Odkar smo uvedli tekmovalni način pouka, so se uspehi zelo izboljšali. Najboljši učenci dobijo primerne nagrade in pridejo pozneje v poštev za republiške tekmovalne itd. Pred kratkim so v Ljubljani tekmovali najboljši učenci-violinisti iz republike Slovenije. Na tem tekmovalju so bili zastopani tudi učenci glasbene šole iz Ljutomerja ter je 14-letni Krajčan Alojz, učenec 4. razr. glasbene šole, dobil tretjo nagrado. 10-letna Olga Bajuk, učenka prvega razreda, je pa vsled prekoračenja starostne dobe, ki je bila določena za tekmovalje, dobila samo pohvalo za svojo lepo igrjo.

Pri skupinskem pouku se zelo dosti pogovarjamo o smislu glasbene vzgoje. Od časa do časa pišemo o tem tudi domače naloge v obliki prostega spisa. Vsako leto enkrat pišejo vsi učenci naloge z naslovom: »Zakaj sem se vpisal v glasbeno šolo«. In ravno iz teh nalog potem vodstvo šole vidi glasbeno-vzgojni napredek učencev. Na žalost te naloge (posebnost v prvem razredu) največkrat pričajo, koliko še manjka našemu delovnemu ljudstvu do vsaj malo pravilnejšega razumevanja glasbe. Pri nas namreč izhaja vsa volja do glasbe od enega najprimitivnejših glasbil, t. i. harmonike; toda mi jih kmalu potom preprečevanja preusmerimo in že pri naslednji šolski nalogi pišejo n. pr. ravno tisti, ki jim je bila harmonika najlepši in največji ideal: »Zelo sreden sem, da mi je ravnateljstvo šole delilo violino, do katere imam veliko ljubezen. Harmonike si itak ne bi mogel kupiti, ker so predrage. Z violino bom že prihodnje leto lahko igral v mladinskem orkestru in to je za nas učence glasbene šole nekaj najlepšega.«

Imamo pa tudi precej takih učencev, ki imajo že takoj pri vpisu jasno

RAKIČAN BO MORAL PO STOPINJAH KROGA IN ČERNE-LAVEC

V Rakčanu imajo vse pogoje za izobraževalni tečaj, saj imajo odlične predavatelje v vasi. Izgleda, da se mora nekdo najti, ki bo v Rakčanu organiziral in mobiliziral ljudi za predavanja. V prihodnji številki bomo poročali, kaj so napravili Rakčanci.

... A MARTJANCI

V Martjancih nekaj ni v redu. Njihovo društvo, ki je bilo v začetku zelo agilno in delavno, je popustilo. Mi smo že veliko pisali o možnosti dela v Martjancih in moramo ponovno poudariti, da tamkaj delo šepa. Martjancij niso ravno taki ljudje, ki bi se izmakali izobrazbi. Poizkusili bomo pripeljati iz Sobotne predavatelje, da se bodo Martjancij lahko udeležili dobrih predavanj.

V tem članku nismo omenili, da v Izakovcih delajo, da imajo v Čepincih 32 tečajnikov itd., toda mi bomo v naslednji številki registrirali vsak trud v izobrazbi naših ljudi. Prav tako bomo razpravljali o vzrokih, zakaj ni še tečaja v Rogoševcih, Kuzmi, v Dolici, kjer si vaščani želijo v tečaj, v Pečarovcih, kjer je mladina uprizorila igrjo, a da spominimo Kančevčane, katerim je tečaj deveta briga. Tudi v Petrovcih bi se morali začeti z delom, katero ljudstvo si želji izobrazbe. O tem se je prepričal naš okrajni delegat, le da niso začeli z mobilizacijo ljudi. S tišine še ni nobenih poročil, a prav tišinečarji imajo vse pogoje za dober tečaj. Mnogočje se bodo tudi združili in privatni posestniki iz Tešanovcev oglasili. Kaj pa vasi na cesti iz Puconcev v Čankovo. Ali so res te vasi zadremale?

in pravilno določene želje. Med njimi je posebno zanimiv primer hčerka skromnih delovnih ljudi Makoter Frančiška iz Cezanjevca. Makoter piše v svoji prvi nalogi: »Že odkar pomnim, sem rada poslušala petje in g'asbo. Ko so lansko leto prišli na cezanjevsko šolo gostovat učenci glasbene šole iz Ljutomerja in so nam igrali same lepe skladbe posameznik in v skupinah, sem se trdno odločila, da se bom tudi jaz vpisala v glasbeno šolo in sicer, za violino, ki je za mene najlepše glasbilo. Kot učenka glasbene

šole se počutim zelo srečna ter se trudim, da v vsem izpolnim želje svojih učiteljev, ki so z menoj vsi dobri.«

Zelo lepo se je v svoji nalogi izpovedala Benko Jožefa, doma iz Logarovec in je učenka 3. razreda oddelka za klavir: »Že v osnovni šoli sem si želela se učiti klavir, toda želela se mi je izpolnila šele, ko sem prišla na gimnazijo v Ljutomer. Po treh letih učenja na glasbeni šoli občutim, da sem se zelo spremenila. Največkrat so ravno nove skladbe, ki se jim učim igrati, tiste, ki mi dajejo izredno voljo do svojega ostalega učenja in dela. Danes se že dobro zavedam, da glasba res utrjuje naš značaj in da glasbeno vzgojen človek tudi drugače gleda na življenje in se v življenju tudi lažje prebije, ker je povsod zaželen. Ker so moji starši delovnega stanu, moram gledati, da se bom čim več naučila, da bo potem za mene in za njih življenje lažje.«

Starejše tovarišice in tovariši, ki so se vpisali v večerni glasbeni tečaj na no navadi pišejo: »Zelo sem srečen, da lahko obiskujem večerni glasbeni tečaj, ker sem že večkrat občutil, da mora vsak dobro vzgojen človek poleg splošne vzgoje imeti tudi vsaj delno glasbeno vzgojo.«

Zanimivo je poslušati tov. Jakše Slavo, drž. uslužbenko. Če se ji tova čudijo, kako je mogoče, da se učim pozavno, im ona ponosno odvrne: »Veste, saj nas včasih z upravičenostjo imenujejo zaostale, to se tudi najbolj čuti pri izbiri glasbil, vsaka misli, da je za žensko samo klavir ali še kvečjemu harmonika. Če smo že enakopravne in hočemo biti napredni, potem bodimo v vsem, tudi v izbiri glasbil. Zelo sem vesela, da se učim ravno pozavno, ki ima lep baritonski glas; tudi rog se mi zelo donade, toda obeh glasbil se ne morem naenkrat učiti.«

Navedel sem le nekaj primerov, je pa po navadi 25 odstotkov pozitivnih nalog. Torej ne dosti, na vendarle zadovoljivo število, če pomislimo, da je to njihovo osebno prepričanje. V bodoče naj bo dolžnost vseh vzgojiteljev, staršev ter kulturno-prosvetnih forumov, da se bo potreba na glasbeni vzgoji čimholi razširila, ker je ravno glasbena vzgoja zelo lep in velik prispevek k izgraditvi socialističnega človeka, predvsem na nujen prispevek za kulturni dvig delovnega človeka. Kajti če bomo v čim večjem številu poleg splošne vzgoje tudi glasbeno vzgojili, bomo lahko v polnem nomeni besede resnično doživljali »Bolišo in srečnejšo bodočnost«.

Loparnik Avgust
ravnatelj glasbene šole v Ljutomeru

VSEM SKUD. KUD IN IZUD OKRAJA MURSKA SOBOTA

Dne 11. januarja 1951 bo zasedala v M. Soboti okrajna skupščina Ljudske prosvete. Zasedanje bo ob 8. uri zjutraj v kino dvorani. Vsa društva naj se ravnajo po okrožnici Okrajnega odbora Ljudske prosvete in pošljejo določeno število izvoljenih delegatov na skupščino.

Okrajni odbor Ljudske prosvete
Murska Sobota

OBVESTILO

Obveščamo vse kmete, da se bo vršil 10. januarja 1951 SEJEM DELOVNIH KONJ na sejnišču v Murski Soboti. — Okrajno podjetje za odkup živine, živalskih proizvodov, Murska Sobota.

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI predvaja od 9. do 11. januarja nemški film: »KEMIJA IN LJUBEZEN« in od 12. do 15. januarja angleški film: »LJUBAVNA ZGODBA«.

Čekovni račun 641-903-121